

НАУКОВА ГІСТО-БІОХІМІЧНА ШКОЛА

Олексій Іванович КОНОНСЬКИЙ

*доктор біологічних наук, професор, дійсний член Української АН,
дійсний член Нью-Йоркської АН та дійсний член Російської АВН,
заслужений працівник вищої школи України*

Основні напрями науково-дослідної роботи школи:

- а) вивчення хімічного складу тваринного організму у філогенезі та онтогенезі на інтрацелюлярному, клітинному, тканинному і органному рівнях;
- б) дослідження основних закономірностей обміну речовин (нуклеїнового, білкового, ліпідного, вуглеводного, мінерального та водного) у клінічно здорових тварин і птиці в різні періоди онтогенезу;
- в) з'ясування особливостей морфобіохімічних змін в організмі тварин та птиці при патології (інфекційному атрофічному риніті, лейкозах, туберкульозі тощо) на клітинному, тканинному та органному рівнях з метою розробки ефективних методів діагностики і лікування хвороб.

О.І. Кононський народився 6 січня 1929 р. у м. Сквирі Київської області в селянській родині. У 1953 р. закінчив з відзнакою Білоцерківський сільськогосподарський інститут і працював ветлікарем у Гвардійському районі на Хмельниччині (1953– 1957 рр.). У 1957–1960 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі гістології Білоцерківського сільськогосподарського інституту.

У 1961 р. в Інституті зоології НАН УРСР захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук на тему: О сегментальній іннервації м'язів задньої кінцівки (науковий керівник – заслужений діяч науки УРСР, професор, доктор біологічних наук П.О. Ковальський). Методами експериментальної морфології О.І. Кононський дослідив закономірності сегментальної іннервації (зони Хеда) м'язів тазових кінцівок 6 видів домашніх тварин – kota, собаки, коня, великої рогатої худоби, вівці, свині.

З 1960 року працював на посаді асистента, з 1963 р. – доцента, з 1967 р. – старшого наукового співробітника, з 1970 р. – завідувачем кафедри органічної і біологічної хімії БДАУ (по грудень 2002 р.). У 1964 р. йому було присвоєне наукове звання доцента, у 1971 р. – професора. У 1970 р. у Львівському зооветеринарному інституті захистив докторську дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук на тему: – Матеріали к гистохимии нервных клеток в онтогенезе (наукові консультанти – гістолог, професор П.О. Ковальський і біохімік, професор І.Д. Головацький). Ним вивчені закономірності хімічної організації нервових клітин, які у клінічно здорових свиней зумовлені місцем тварини у філогенетичному ряду, її віком, фізіологічним призначенням і функціональним станом, а у хворих інфекційним атрофічним ринітом – також етіологією хвороби, її стадією, розміщенням в організмі і видом некротичного ураження нейрону (вологим чи сухим).

Кононський О.І. є співавтором двох рекомендацій: «Рекомендації щодо використання вітаміну Е в годівлі перепелів», 2008; Рекомендації щодо використання препаратів Селену, 2009.

Нагороджений почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР – За заслуги в розвитку сільськогосподарської науки та підготовку кадрів для сільського господарства (1970). Удостоєний почесного звання –Заслужений працівник вищої школи Української РСР (1980). Постановою Колегії Державного Комітету СРСР по народній освіті від 22 червня 1989 р. йому присуджена 3-я премія «За значительные успехи в перестройке содержания учебно-воспитательного процесса, его обновления в свете современных достижений науки, техники и культуры, создания спецкурсов по направлениям, определяющим научно-технический и социальный прогресс СССР». Нагороджений

також різними радянськими, українськими і міжнародними медалями (більше десяти). Кембриджський біогеографічний центр відніс О.І. Кононського до видатних вчених ХХІ століття (2008–2009 рр). Довічний стипендіат президентів України (2004 р.).

Послідовники (доктори наук):

Герасименко Віктор Григорович (1937–2009 рр.). Влияние различных уровней минерального питания на биохимические показатели и продуктивность животных: Дис. д-ра биол. наук: 03.00.04 – биохимия / Львов. зоовет. ин-т. – Львов, 1981.

У 1960 р. закінчив ветеринарний факультет Білоцерківського СГІ, у 1967 р. отримав ступінь кандидата ветеринарних наук. У 1970 р. Герасименко В.Г. закінчив біологічний факультет Київського державного університету ім. Тараса Шевченка. В 1983 р. йому було присуджено науковий ступінь доктора біологічних наук, у 1984 р. – звання професора кафедри органічної і біологічної хімії. У 1992 році Герасименко В.Г. був обраний членом-кореспондентом, а в грудні 2002 р. – академіком УААН. З 1994 по 2009 року працював завідувачем кафедри біотехнології і годівлі тварин. Автор більше 200 наукових праць, у т. ч. першого в колишньому СРСР навчального посібника – «Біотехнологія». В.Г. Герасименко створив власну біотехнологічну школу, має наукових послідовників: трьох докторів наук і більше 10 кандидатів наук. Був головою єдиної в Україні спеціалізованої вченої ради захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з біотехнології.

Дудко Інтерна Степанівна (1927–1997 рр.). Микроморфология нервов печени сельскохозяйственных животных в норме и при патологии: Дис. ... д-ра вет. наук: 16.00.02. – патология, онкология и морфология животных / Ленингр. вет. ин-т. – Л., 1991.

Закінчила Білоцерківський сільськогосподарський інститут (1951 р.). Кандидат ветеринарних наук (1968). Доцент кафедри ветсанекспертизи і патанатомії, професор цієї ж кафедри (1993). Опублікувала 90 наукових праць.

Романюк Богдан Петрович (народ. 1943 р.). Будова, ріст формоутворення і регенерація скелета в різні періоди постнатального онтогенезу при гострій та хронічній патології печінки (експериментальне морфологічне дослідження): Дис. ... д-ра біол. наук: 03.00.11 – ембріологія, гістологія і цитологія / Київ. нац. ун-т. – К., 1996.

Закінчив ветеринарний факультет Української сільськогосподарської академії (1970). Кандидат біологічних наук (1983). Доцент (1998). Доктор біологічних наук (1996). Професор (2000). Автор 300 праць, у т. ч. наукових – 161, навчально-методичних – 114, монографій – 13, підручників і посібників – 12, з грифом Міністерства науки і освіти України – 10, самостійних праць методичного змісту – 30, патентів – 2. Підготував 3 доктори і 5 кандидатів наук. Б.П. Романюк – Soros Associate Professor, академік Української АН та Міжнародної педагогічної академії, член-кореспондент Міжнародної академії інтегративної антропології, відмінник освіти України, заслужений діяч науки і техніки України.

Працює професором кафедри біології Луганського державного медичного університету.

Цехмістренко Світлана Іванівна (народ. 1959 р.). Показники білково-нуклеїнового обміну та пероксидного окислення ліпідів в органах травлення курей у постнатальному періоді онтогенезу і в умовах дії іонізуючої радіації: Дис. ... д-ра с.-г. наук: 03.00.04 – біохімія / Національний аграрний університет. – К., 1999.

Закінчила зооінженерний факультет Білоцерківського сільськогосподарського інституту (1982). На кафедрі органічної і біологічної хімії БНАУ працює з 1982 року: 1982–1985 – аспірант, 1985–1993 – асистент, 1993–1996 – доцент, 1996–1999 – докторант, 2000–2002 – професор, з 2002 р. до сьогодні – завідувач кафедри. Кандидат біологічних наук (1987). Автор понад 400 наукових і навчально-методичних робіт. Підготувала 8 кандидатів наук.

Горальський Леонід Петрович (народ. 1961 р.). Гістоморфология і гістохімія окремих імунних та некроцитарних органів при ретровірусних інфекціях (дослідження експериментального лейкозу рогатої худоби та інфекційної анемії коней) Дис. д-ра вет. наук: 16.00.02. – патологія, онкологія і морфологія тварин / Білоцерків. держ. аграр. ун-т. – Біла Церква, 2000.

У 1987 р. закінчив ветеринарний факультет Білоцерківського сільськогосподарського інституту. Працював асистентом кафедри анатомії і гістології БЦДСГІ (1988–1993). У 1993–2001 рр. завідував відділом патоморфології Інституту епізоотології УААН. З 2001 р. завідує кафедрою анатомії і

гістології Житомирської екологічної академії. Кандидат біологічних наук (1992), старший науковий співробітник (1996), професор (2002). Автор понад 170 наукових праць. Підготував 6 кандидатів наук.

Клименко Олег Миколайович (1957–2016). Розвиток і будова тимуса у представників різних токсономічних груп хребетних тварин: Дис д-ра біол. наук: 03.00.11. – ембріологія, гістологія і цитологія / Київ. нац. ун-т. – К., 2003.

Закінчив зооінженерний факультет Білоцерківського сільськогосподарського інституту (1980), аспірантуру при кафедрі органічної і біологічної хімії (1983–1986). Асистент кафедри розведення і генетики (1986–1989). Доцент та завідувач кафедри біотехнології і біохімії Житомирської екологічної академії (1989–1993). Завідувач лабораторії і відділу в Інституті епізоотології УААН (1993–2003). Із 2003 року завідувач кафедри іхтіології та зоології БНАУ. Автор понад 100 наукових праць, у т. ч. 6 монографій. Член-кореспондент Санкт-Петербурзької екологічної академії (1999).

Дудко І.С.

В.Г. Герасименко

Цехмістренко С.І.

Романюк Б.П.

Горальський Л.П.

Клименко О.М.

Кандидатські дисертації, захищені під безпосереднім керівництвом засновника:

Цехмістренко С.І. Белково-нуклеиновый обмен и активность некоторых гидролаз поджелудочной железы кур в онтогенезе и при лазерном облучении инкубационных яиц: Дис канд. биол. наук / Львов. зоовет. ин-т. – Львов, 1987.

Клименко О.Н. Материалы по химической характеристике тимуса крупного рогатого скота и влияния его препарата на биохимические показатели крови телят: Дис канд. биол. наук / Львов.зоовет. ин-т. – Львов, 1987.

Корниенко Н.Е. Содержание нуклеиновых кислот и белков в печени куриных эмбрионов при гетерозисе: Дис канд. биол. наук / Симферопол. гос. ун-т. – Симферополь, 1987.

Халимон А.Ф. Биохимическая и гистохимическая характеристика мозжечка животных в филогенезе и при повышенных функциональных нагрузках: Дис канд. биол. наук / Укр. НИИ физиологии и биохимии с.-х. животных. – Львов, 1987.

Горальський Л.П. Морфология и гистохимия шейного отдела спинного мозга кур в постнатальном онтогенезе и после лазерного облучения инкубационных яиц: Дис канд. биол. наук / Нац. аграр. ун-т. – К., 1992.

Білан Л.І. Перекисне окислення ліпідів у організмі індиків при аліментарній м'язовій дистрофії: Дис. ... канд. біол. наук / Дніпропетр. держ. аграр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1993.

Мельник І.Г. Технологія комплексного використання імуномодуляторів і ферментних препаратів

при відгодівлі молодняку великої рогатої худоби: Дис. канд. с.-г. наук / Білоцерківський державний аграрний університет. – Біла Церква, 1997.

Міхайліна О.В. Вплив інкорпорованого ^{137}Cs на біохімічні показники в шкірі курчат на ранніх етапах постнатального онтогенезу: Дис. ... канд. вет. наук / Нац. аграр. ун-т. – К., 2001.

Сімоненко М.М. Пероксидне окиснення ліпідів і показники білкового обміну у курчат бройлерів при різних системах утримання і респіраторних захворюваннях: Дис. канд. с.-г. наук / Національний аграрний університет.– К., 2005.

Сьман Д.В. Пероксидне окиснення ліпідів та показники обміну білків і нуклеїнових кислот в яєчнику перепілки залежно від періоду продуктивності та забезпечення вітаміном Е: Дис. канд. с.-г. наук / Національний аграрний університет.– К., 2008.

Цехмістренко О.С. Пероксидне окиснення ліпідів у нирках перепелів за умов кадмієвого навантаження та його корекція сполуками селену: Дис. канд. с.-г. наук / Інститут біології тварин УААН.– Львів, 2009.

Учні наукової школи академіка О.І. Кононського продовжують традиції, започатковані фундатором та готують наукові кадри в організаціях та установах, де вони працюють. На кафедрі хімії БНАУ проф. С.І. Цехмістренко підготувала низку кандидатів наук, які працюють в університеті та у інших закладах.

Кандидатські дисертації, захищені під керівництвом **С.І. Цехмістренко:**

Чубар О.М. Антиоксидантний статус печінки перепела за умов впливу нітратів та додавання в комбікорм зерна амаранту: Дис. канд. с.-г. наук / Національний університет біоресурсів і природокористування України.– Київ, 2006.

Пономаренко Н.В. Вплив насіння амаранту на склад та пероксидне окиснення ліпідів у підшлунковій залозі перепелів за дії нітратів»: Дис. канд. с.-г. наук / Національний університет біоресурсів і природокористування України.– Київ, 2007.

Поліщук В.М. Ліпідний обмін в організмі страусів у віковому аспекті та за дії біологічно активних препаратів: Дис. канд. с.-г. наук / Національний університет біоресурсів і природокористування України.– Київ, 2008.

Яремчук Т.С. Показники енергетичного обміну та активність ферментів антиоксидантного захисту печінки перепелів в онтогенезі та за дії селену і кадмію Дис. канд. с.-г. наук / Національний університет біоресурсів і природокористування України.– Київ, 2011.

Поліщук С.А. Особливості окисної модифікації ліпідів і білків у спермі кнурів-плідників за дії «Мультибактеріну»: Дис. канд. с.-г. наук / Інститут біології тварин УААН.– Львів, 2015.

Коберська В.А. Біохімічне обґрунтування застосування L-карнітину для корекції енергетичного та ліпідного обміну у спермі бугаїв: Дис. канд. с.-г. наук / Інститут біології тварин УААН.– Львів, 2015.

Роль Н. В. Пероксидне окиснення ліпідів та окисна модифікація протеїнів в організмі кролів у віковій динаміці та за дії кормової добавки: Дис. канд. с.-г. наук / Інститут біології тварин УААН.– Львів, 2019.

Федорченко М.М. Продуктивність та обмін речовин у молодняку кролів за згодовування вітамінно-мінеральної добавки Дис. канд. с.-г. наук / Білоцерківський національний аграрний університет.– Біла Церква, 2021.

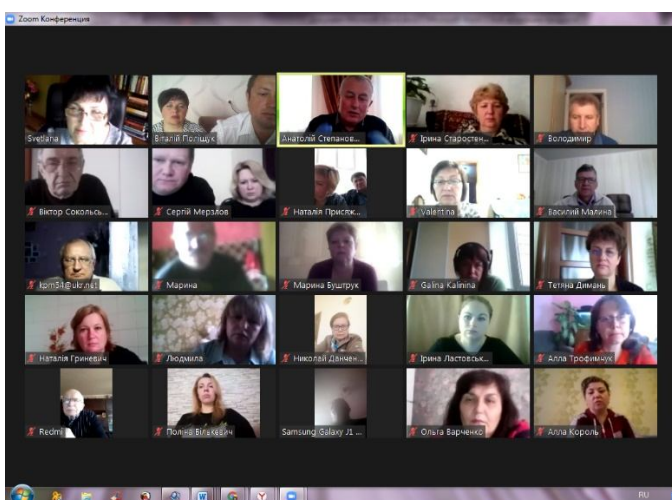
На базі кафедри проводилася низка науково-практичних конференцій, на яких були присутні науковці та фахівці України та інших країн.

Міжнародна науково-практична конференція „**Біохімія у вирішенні актуальних питань біології, ветеринарії та тваринництва**”, присвяченої 80-річчю від дня народження доктора біологічних наук, професора, академіка УАН, Нью-Йоркської АН і Російської АН **Олексія Івановича Кононського** (2009).

Всеукраїнська науково-практична конференція (2012, 2018).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**100 років
кафедри хімії
Білоцерківського
національного аграрного
університету**

м. Біла Церква
2020
1

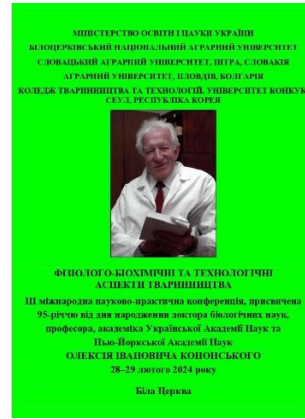
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра хімії

ПРОГРАМА
II Міжнародної науково-практичної конференції
**ФІЗІОЛОГО-БІОХІМІЧНІ ТА
ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТВАРИННИЦТВА**
присвяченої 100-річчю створення кафедри хімії
та 90-річчю від дня народження, доктора
біологічних наук, професора,
академіка Української Академії Наук,
Нью-Йоркської Академії Наук,
Російської Академії Ветеринарних Наук
КОНОНСЬКОГО ОЛЕКСІЯ ІВАНОВИЧА
14-15 травня 2020 року

Біла Церква

II міжнародна науково-практична конференція «**Фізіолого-біохімічні та технологічні аспекти тваринництва**», присвячена 100-річчю створення кафедри хімії Білоцерківського НАУ та 90-річчю від дня народження доктора біологічних наук, професора, академіка Української Академії Наук та Нью-Йоркської Академії Наук **Олексія Івановича Кононського** (2020).

III міжнародна науково-практична конференція «**Фізіолого-біохімічні та технологічні аспекти тваринництва**», присвячена 95-річчю від дня народження доктора біологічних наук, професора, академіка Української Академії Наук та Нью-Йоркської Академії Наук **Олексія Івановича Кононського (2024)**.